

TANSSIN LUKIODIPLOMIN OHJEET

lukio-opintonsa 1.8.2021 jälkeen aloittaneille opiskelijoille

© Opetushallitus

Määräykset ja ohjeet 2022:9a

ISBN 978-952-13-6804-2 (pdf)

ISSN-L 1798-887X

ISSN 1798-8888 (pdf)

Taitto: Grano Oy

www.oph.fi

Voimassaoloaika: 2.5.2022 alkaen toistaiseksi

Lukiokoulutuksen järjestäjille

Tanssin lukiodiplomin ohjeet

Opetushallituksen päättämiin Lukion opetussuunnitelman perusteisiin 2019 (OPH-2263-2019) ja Aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteisiin 2019 (OPH-2267-2019) sisältyy tanssin lukiodiplomi.

Opetushallitus antaa tanssin lukiodiplomin suorittamisesta liitteenä olevat erilliset ohjeet, jotka koskevat lukio-opintonsa 1.8.2021 jälkeen aloittaneita opiskelijoita.

Lisätietoja ohjeesta saa tarvittaessa Opetushallituksesta.

Pääjohtaja

Minna Kelhä

Opetusneuvos

Alma Muukka-Marjovuo

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Opetushallituksen asianhallintajärjestelmässä.

LIITTEET

Tanssin lukiodiplomin ohjeet
lukio-opintonsa 1.8.2021 jälkeen aloittaneille opiskelijoille

SISÄLTÖ

1	LUKIODIPLOMIN SUORITTAMISEN LÄHTÖKOHTIA	.6
1.1	Lukiodiplomin järjestäminen lukiossa	.6
1.2	Lukiodiplomin suorittaminen osana lukio-opintoja	.7
1.3	Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen	.7
2	TANSSIN LUKIODIPLOMIN SUORITTAMINEN	.8
2.1	Tanssin lukiodiplomin tavoitteet	.8
2.2	Tanssin lukiodiplomin järjestäminen.	.8
2.3	Tanssin lukiodiplomin osat	.9
3	TANSSIN LUKIODIPLOMIN ARVIOINTI	.11
3.1	Lähtökohtia lukiodiplomin arvioinnille	.11
3.2	Tanssin lukiodiplomin arvioinnin yleiset ohjeet	.11
3.3	Tanssin lukiodiplomin eri osien arvioinnin lähtökohdat	.12
3.4	Tanssin lukiodiplomin arvosanojen kriteerit	.13
3.5	Tanssin lukiodiplomitodistus	.15

Tanssin lukiodiplomin erillisten ohjeiden tarkoituksena on ohjata ja tukea lukiodiplomin järjestämistä ja suorittamista. Näihin ohjeisiin sisältyy lukiokoulutuksen järjestäjää velvoittavia säännöksiä lainsäädännöstä (714/2018, 810/2018, 1214/2020) ja määräyksiä lukion opetussuunnitelman perusteista (OPH-2263-2019, OPH-2267-2019), minkä lisäksi Opetushallitus antaa ohjeita lukiodiplomin järjestämisen ja suorittamisen menettelyistä, kuten lukiodiplomin rakenteesta ja suorittamista edeltävistä opinnoista. Lukiodiplomin ohjeet on laadittu siten, että lukion opetussuunnitelman perusteiden tanssin lukiodiplomin tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen mukaisen näytön järjestämisen lähtökohdat ja edellytykset täyttyisivät.

1 LUKIODIPLOMIN SUORITTAMISEN LÄHTÖKOHTIA

1.1 Lukiodiplomin järjestäminen lukiossa

Lukiolain (714/2018) 11 § mukaan lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää eri oppiaineryhmissä tai oppiaineissa suoritettavia erityistä osaamista ja harrastuneisuutta osoittavan näytön sisältäviä opintokokonaisuuksia (*lukiodiplomi*). Valtioneuvoston asetuksen lukiokoulutuksesta (810/2018) 12 § mukaan lukiodiplomien laajuus on kaksi opintopistettä.

Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden 2019 mukaisesti lukiodiplomeja on mahdollista suorittaa kotitaloudessa, kuvataiteessa, käsityössä, liikunnassa, mediassa, musiikissa, tanssissa ja teatterissa. Mikäli oppilaitos järjestää mahdollisuuden suorittaa lukiodiplomeita, se tulee määritellä koulutuksen järjestäjän hyväksymässä opetussuunnitelmassa (OPH-2263-2019). Myös aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden 2019 mukaiseen oppimäärään voi sisältyä lukiodiplomeita koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla (OPH-2267-2019).

Mahdollisuus suorittaa lukiodiplomeita määritellään opetussuunnitelmassa. Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan koulutuksen järjestäjän tarjoamien lukiodiplomien osalta lukiodiplomien tehtävä, yleiset tavoitteet ja arviointi sekä tavoitteet ja keskeiset sisällöt lukiodiplomeittain kahden opintopisteen laajuisina opintojaksoina. Lukiodiplomi voi sisältyä oppiaineen oppimäärän valinnaisiin opintoihin paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetyllä tavalla.

Opetushallitus antaa erilliset ohjeet kunkin lukiodiplomin suorittamisesta. Mikäli lukiodiplomeja on koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukaan mahdollista suorittaa lukiossa, niitä suoritetaan Opetushallituksen antamien ohjeiden mukaan. Lukio-koulutuksen järjestäjä päättää lukion opetussuunnitelman mukaisesti ja erillisten ohjeiden pohjalta lukiodiplomin käytännön järjestämisestä.

Näitä lukiodiplomiohjeita noudatetaan silloin, kun lukiodiplomeja suorittavien opiskelijoiden lukio-opinnot järjestetään 1.8.2021 lukien käyttöön otetun lukion opetussuunnitelman mukaan.

1.2 Lukiodiplomin suorittaminen osana lukio-opintoja

Valtioneuvoston asetuksen lukiokoulutuksesta (810/2018) 12 §:n mukaan lukiodiplomien laajuus on kaksi opintopistettä. Lukiodiplomin suorittamisen järjestäminen on lukiolle vapaaehtoista, samoin kuin osallistuminen on opiskelijalle vapaaehtoista.

Oppivelvollisuuslain (1214/2020) 17 §:n mukaan oppivelvollisuuden piirissä olevien opiskelijoiden osallistuminen lukiodiplomin suorittamiseen on opiskelijalle maksutonta. Maksuttomia eivät kuitenkaan ole erityistä harrastuneisuutta painottavissa koulutuksissa tarvittavat opiskelijan henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetut soittimet, urheiluvälineet tai muut vastaavat välineet ja tarvikkeet, joita opiskelija voi käyttää myös muutoin kuin opetuksen yhteydessä. Oppivelvollisuuden piirin kuulumattomalta yleensä aikuisille tarkoitettua lukiokoulutuksen oppimäärää suorittavalta opiskelijalta, aineopiskelijalta ja erityisen tutkinnon kokeista voidaan periä maksuja lukiodiplomin suorittamiseen osallistumisesta (714/2018, 34 §; 1214/2020, 16 §, 17 §).

Lukiodiplomien suorittamisen mahdollistamiseksi koulutuksen järjestäjä voi toimia yhteistyössä muiden lukioiden ja oppilaitosten kanssa. Lukiolain (714/2018) 8 §:n mukaisesti koulutuksen järjestäjä voi täydentää järjestämäänsä koulutusta hankkimalla opetusta ja muita palveluja toiselta lukiokoulutuksen tai muulta koulutuksen järjestäjältä. Näitä lukiodiplomien ohjeita noudatetaan myös silloin, kun opiskelijan opintosuunnitelmaan ja lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvä lukiodiplomi suoritetaan muussa oppilaitoksessa.

1.3 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Opiskelijan muualla suoritettuja opintoja tai muutoin hankittua osaamista voidaan lukea hyväksi vahvistamalla ne osaksi lukion oppimäärää. Lukiolain (714/2018) 27 § mukaan koulutuksen järjestäjän tehtävänä on opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisen yhteydessä selvittää ja tunnistaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen tämän esittämän selvityksen perusteella. Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava toisessa lukiolain mukaista koulutusta antavassa oppilaitoksessa suoritettujen 11 §:ssä tarkoitettujen opintojen hyväksi lukemalla ne osaksi lukiokoulutuksen oppimäärää. Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava myös muualla hankittu opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava osaaminen. (5.2.5 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen, OPH-2263-2019; 5.2.5 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen, OPH-2267-2019)

2 TANSSIN LUKIODIPLOMIN SUORITTAMINEN

2.1 Tanssin lukiodiplomin tavoitteet

Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 mukaisesti tanssin lukiodiplomin tavoitteena on, että *opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan tanssitaiteessa.* (6.23 Lukiodiplomit, OPH-2263-2019; 6.20 Lukiodiplomit, OPH-2267-2019)

Tanssin lukiodiplomin tarkoituksena on tukea ja kuvata opiskelijan taiteellista kehitysprosessia, jonka perustana on pitkäjänteinen tanssin opiskelu lukion aikana. Oppimisprosessin läpikäyminen auttaa opiskelijaa jatkamaan tanssinopiskelua ammatillisesti tai antaa uusia ulottuvuuksia tanssista nauttimiseen harrastuksena. Tanssin lukiodiplomin suorittaminen on pitkäjänteistä lukioaikaista toimintaa, jossa syvennetään tanssitietoutta, ohjataan opiskelijan kriittistä arviointia omasta tekemisestään sekä annetaan mahdollisuus itsensä kehittämiseen tanssijana yksilöllisesti ja luovasti. Lukiodiplomin työstäminen voi kestää koko lukion ajan.

Lukion opetussuunnitelman perusteiden mukainen tanssin lukiodiplomi suoritetaan kahden opintopisteen laajuisen opintojakson aikana. Tanssin lukiodiplomin suorittamisen pohjana ovat kuuden opintopisteen laajuiset tanssin lukiodiplomia edeltävät lukio-opinnot. Lukion opetussuunnitelmassa määritellään opintojaksot, jotka voivat olla tanssin lukiodiplomin suorittamista edeltäviä lukio-opintoja. Lukiodiplomia edeltävät opinnot voivat olla esimerkiksi tanssin opintojaksoja, joiden aikana opiskelija on kehittänyt tiedollisia ja taidollisia valmiuksiaan perehtymällä tanssin traditioihin ja ilmaisullisiin keinoihin.

Opetushallituksen verkkosivulla on tukimateriaalia tanssin lukiodiplomin suorittamisen ja ohjaamisen tueksi. Tanssin lukiodiplomin suorittamisessa voidaan hyödyntää vuosittain vaihtuvaa lukiodiplomien yhteistä tehtävää, joka julkaistaan Opetushallituksen verkkosivuilla.

Mikäli lukio ei pysty tarjoamaan vaadittavia tanssin opintojaksoja, eikä paikkakunnalla ole mahdollisuutta osallistua tanssin opintojaksoon toisessa oppilaitoksessa on opiskelijalla myös mahdollisuus osoittaa osaamisensa tanssissa liikunnan lukiodiplomin yhteydessä. Tällöin suorituksessa noudatetaan liikunnan lukiodiplomin ohjeistoa.

2.2 Tanssin lukiodiplomin järjestäminen

Suositeltavaa on, että tanssin lukiodiplomista tiedotetaan opiskelijoille ensimmäisen lukiovuoden aikana. Opiskelijoille voidaan järjestää aiheesta tiedotustilaisuus, jossa kerrotaan tanssin lukiodiplomin sisällöistä ja suoritusmahdollisuudesta. Opiskelijoiden kanssa keskustellaan tanssillisen tehtävän lajista ja aiheen valinnasta tarpeen mukaan.

Opettaja antaa ohjausta ja palautetta työn edetessä. Suurin osa ohjauksesta on tarkoituksenmukaista antaa lukion tanssiopintojen aikana. Erillinen lukiodiplomiopintojakso antaa laajemman mahdollisuuden työn ohjaamiseen.

Tanssin lukiodiplomin suorittamisen etenemistä seurataan säännöllisesti. Valmis tanssillinen tehtävä esitetään katselmuksessa. Toivottavaa on, että lukiodiplomityö esitetään julkisesti.

2.3 Tanssin lukiodiplomin osat

Tanssin lukiodiplomisuoritus muodostuu seuraavista osista:

1. TANSSILLINEN TEHTÄVÄ

- tanssijana esiintyminen

tai

- koreografian tekeminen
- sekä tiivistelmä tanssijana esiintymisestä tai koreografian tekemisestä

2. TUTKIELMA

3. KIRJALLINEN ITSEARVIOINTI LUKIOAIKAISISTA TANSSIOPINNOISTA JA LUKIODIPLOMIPROSESSISTA

Tanssillinen tehtävä

Opiskelija valitsee arvioitavaksi tanssilliseksi tehtäväkseen joko tanssijana esiintymisen tai koreografian tekemisen. Jos opiskelija tekee koreografian itselleen, voi hän pyytää arviota sekä tanssijana esiintymisestä että koreografian tekemisestä. Opiskelijan lukiodiplomisuorituksena arvioitavan tanssillisen tehtävän suositeltava kesto on 3–10 minuuttia. Se voi olla osa laajempaa esitystä tai teosta.

Tehtävä voi olla soolo- tai ryhmäteos, opiskelija voi itse esiintyä omassa koreografiassaan. Ennen tanssillisen tehtävän palautetta opiskelija antaa arvioijille tiivistelmän tanssijana esiintymisestä tai koreografian tekemisestä.

Tanssijana esiintyminen

Tanssija voi osoittaa osaamisensa joko sooloesityksenä tai ryhmässä.

Arvioitavat alueet:

- liikkeellinen monipuolisuus
- tanssillinen osaaminen
- tanssijan luoma suhde mahdollisiin muihin tanssijoihin ja yleisöön
- ilmaisu ja esittäminen

Koreografia

Koreografia tehdään joko itselle, toiselle tai ryhmälle.

Esityksen tai arvioitavan osuuden suositeltava kesto on 3–10 minuuttia.

Arvioitavat alueet:

- koreografian aihe ja tyyli
- teoksen rakenne
- musiikin ja äänimaailman käyttö
- visualisointi
- yleisvaikutelma

Tiivistelmä tanssillisesta tehtävästä

Tiivistelmä on yhteenveto teoksen tai esittämisen valmistamisen olennaisimmista vaikutteista ja vaiheista (noin kaksi sivua). Tiivistelmässä selvitetään seuraavia asioita

- Miten ja miksi opiskelija valitsi tehtävän aiheen?
- Mitkä olivat tärkeitä vaikutteita tehtävää työstettäessä?
- Mitä tavoitteita opiskelija asetti itselleen ja tehtävälleen?
- Mitkä tekijät vaikuttavat äänimaailmaan ja visuaaliseen ilmeeseen?
- Mitä opiskelija halusi tehtävän välittävän katsojalle?
- Mitkä olivat opiskelijan omat kokemukset työprosessista?
- Mikä on opiskelijan oma arvio; saavutettiin tavoitteet?
- Mitä opiskelija oppi työprosessin aikana?

Tutkielma

Tutkielma on tanssin alueelta tehtävä arvosteltava kirjallinen työ. Opiskelija valitsee tutkielman aiheen neuvotellen siitä opettajan kanssa. Tutkielman suositeltava laajuus on 8–15 sivua. Aiheen käsittelyssä opiskelijan on tärkeää osoittaa, että hän on perehtynyt aihealueeseen ja pyrkinyt tutkielmassaan aiheen johdonmukaiseen ja kiinnostavaan kehittelyyn. Omien kokemusten ja mielipiteiden esiintuominen on suotavaa, mutta mielipiteet täytyy perustella. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota kielellisen ja visuaalisen ilmaisun tasoon sekä lähdemateriaalin asianmukaiseen käyttöön.

3 TANSSIN LUKIODIPLOMIN ARVIOINTI

3.1 Lähtökohtia lukiodiplomin arvioinnille

Lukiodiplomin arviointi perustuu opiskelijan tai opiskelijoiden ryhmänä itsenäisesti toteuttamaan lukioaikaisen erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden näyttöön. Opiskelijan toteuttama lukiodiplomi arvioidaan kokonaisuutena. Lukiodiplomin arvioinnissa annetaan palautetta lukiodiplomille asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. (6.23 Lukiodiplomit, OPH-2263-2019; 6.20 Lukiodiplomit, OPH-2267-2019)

Lukiodiplomin suorituksen arvioi lukion opettaja. Opettajan lisäksi arviointiin osallistuu toinen arvioija, jonka tulee myös olla kyseisen alan asiantuntija. Lukiodiplomin suorituksesta annetaan numeroarvosana. Arvioinnissa käytetään asteikkoa 4–10. Arvosana 5 osoittaa välttäviä, 6 kohtalaisia, 7 tyydyttäviä, 8 hyviä, 9 kiitettäviä ja 10 erinomaisia tietoja ja taitoja. Hylätty suoritus merkitään arvosanalla 4. Näissä lukiodiplomin suorittamisen ohjeissa annetaan lukiodiplomin arvioinnin kohteet ja kriteerit arvosanoille 6, 8 ja 10.

Valtioneuvoston asetuksen lukiokoulutuksesta (810/2018) 12 §:n mukaisesti lukiokoulutuksen oppimääriin voi sisältyä lukiodiplomeita ja muita valinnaisia opintoja koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Lukiodiplomit eivät ole asetuksen liitteen mukaisia pakollisia tai valtakunnallisia valinnaisia opintoja. Näistä paikallisista valinnaisista opinnoista, esimerkiksi opiskelijan suorittaman lukiodiplomin opintojaksosta, voidaan antaa arvosanaksi paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla numeroarvosana tai suoritusmerkintä (5.2.1 Numeroarvosanat ja suoritusmerkinnät, OPH-2263-2019; 5.2.1 Numeroarvosanat ja suoritusmerkinnät, OPH-2267-2019)

Vaikka lukiodiplomista ei merkittäisi numeroarvosanaa lukion päättötodistukseen, lukiodiplomi arvioidaan lukion opetussuunnitelman perusteiden ja Opetushallituksen antaminen lukiodiplomien suoritusohjeiden mukaisesti numeroarvosanalla asteikolla 4–10. Lukiodiplomin suorittanut opiskelija saa lukion päättötodistuksen liitteenä erillisen lukiodiplomitodistuksen, jossa on kyseisestä lukiodiplomista annettu numeroarvosana.

Opiskelija saa todistuksen lukiodiplomistaan, kun hän on suorittanut lukion koko oppimäärän. Lukiodiplomitodistus on lukion päättötodistuksen liite, ja se merkitään kohtaan ”lisätiedot” (5.6 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot, OPH-2263-2019; 5.6 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot, OPH-2267-2019). Lukiodiplomeissa käytetään Opetushallituksen tuottamaa yhtenäistä todistuslomaketta. Lukiodiplomitodistukset ovat lukioiden käytettävissä Suullisen kielitaidon arvioinnin koepankin yhteydessä.

3.2 Tanssin lukiodiplomin arvioinnin yleiset ohjeet

Tanssin lukiodiplomi on näyttö lukion opetussuunnitelman mukaisesta tavoitteellisesta tanssin opiskelusta, harrastuneisuudesta ja erityisosaamisesta. Tanssin lukiodiplomissa arvioidaan tanssillinen tehtävä ja tutkielma. Näiden perusteella annetaan opiskelijan lukiodiplomitodistuksen kokonaisarvosana. Lisäksi opiskelija kirjoittaa arvion omista lukioaikaisista tanssiopinnoistaan ja lukiodiplomin työstämisestä. Tanssin lukiodiplomityön arvioinnin

suorittaa opiskelijan oman tanssinopettajan lisäksi yksi ulkopuolinen tanssin asiantuntija, joka perehdytetään tanssin lukiodiplomin arvioinnin perusteisiin ja arviointikriteereihin.

Arviointi suoritetaan sanallisesti sekä käyttäen asteikkoa (4–10). Kriteereissä on sanallinen kuvaus kohtalaisesta, hyvästä ja erinomaisesta suorituksesta: mikäli työ asettuu kohtalaisen ja hyvän välimaastoon, eli siinä on aineksia molemmista kuvauksista, annetaan arvosanaksi tyydyttävä; samoin, jos työssä on aineksia hyvästä ja erinomaisesta, annetaan arvosanaksi kiitettävä.

Sanallinen arvio tanssillisesta tehtävästä kirjoitetaan opettajan omien vaikutelmien ja asiantuntijan palautteen pohjata. Arvosana annetaan molempien arvioitsijoiden antaman arvosanan keskiarvona. Oppilaille annetaan myös suullinen palaute esityksen jälkeen.

Oman opettajan antamaan arvosanaan vaikuttaa luonnollisesti opettajan kokonaiskäsitys ja tuntemus opiskelijasta, kuten tieto lähtötasosta, itsearviointin syvyydestä ja kypsyydestä ja tuntityöskentelyn tasosta. Opettaja voi ottaa huomioon nämä seikat antaessaan tanssin lukiodiplomin kokonaisarvosanaa.

Itsearviointin kypsyyks ja realistisuus sekä syvälinen paneutuminen omaan oppimisprosessiin voidaan siten ottaa huomioon rajatapauksissa kokonaisarvosanaa korottavana tekijänä. Samoin kirjallinen itsearviointi voi vaikuttaa arvosanaa korottavasti sellaisissa rajatapauksissa, joissa oma opettaja ja ulkopuolinen arvioija antaisivat diplomityöstä eri arvosanan.

3.3 Tanssin lukiodiplomin eri osien arvioinnin lähtökohdat

TANSSIJANA ESIINTYMISEN ARVIINTI

Tanssiteoksen esittäminen on hyvin vaativa ja henkilökohtainen teko. Tavoitteena on, että lukiodiplomin suorittaja pystyy luomaan sisäistetyn suhteen koreografiseen ideaan ja liike-materiaaliin sekä luomaan suhteen toisiin tanssijoihin ja myös katsojiin.

Koska esiintyminen vaatii aina rohkeutta ja luottamusta, muotoillaan arviointipalaute kannustavaan ja tanssimista kehittävään sävyyn. Mikäli mainitaan puutteita, on syytä myös ehdottaa edistymistä tukevia ratkaisuja. Onnistunut esiintyminen vaatii myös, että koreografi on osannut ohjata teoksensa toteutumista. Arvioinnin kohteissa (ks. 3.4) on mainittu vain perustekijöitä, koska aukotonta kriteeristöä on mahdotonta tehdä tanssin moninaisuuden vuoksi. Arvioinnissa käsitellään myös niitä esittämisen tekijöitä, jotka ovat teoksen ominaislaadun kannalta olennaisia.

KOREOGRAFIAN ARVIINTI

Oman koreografian tekeminen vaatii monen eri osa-alueen työstämistä, kokonaisuuden ja yksityiskohtien hallitsemista. Tanssiteoksen osalta arvioidaan kokonaisuutta. Kokonaisvaikutelma on tärkeämpi kuin yksittäiset osa-alueet. Koreografian arvioinnissa kiinnitetään huomiota viiteen osa-alueeseen:

- koreografian aiheeseen, tyyliin ja omaperäisyyteen
- teoksen rakenteeseen

- musiikin tai äänimaailman käyttöön
- visualisointiin sekä
- yleisvaikutelmaan.

Arvioija arvioi näiden ohessa myös niitä koreografisia tekijöitä, jotka nousevat teoksen erityisluonteen takia merkittäviksi. Tanssillisen tehtävän tiivistelmä tukee arviointia. Palaute annetaan rakentavassa hengessä.

TUTKIELMAN ARVIOINTI JA KIRJALLINEN ITSEARVIOINTI

Tutkielman suositeltava laajuus on 8–15 sivua. Tutkielman arvioinnissa kiinnitetään huomiota sisällölliseen perehtyneisyyteen, kielelliseen ilmaisuun sekä työn rakenteeseen ja ulkoasuun.

Itsearviointi ja tutkielman tekeminen, tanssillisen tehtävän valmistaminen sekä valmiin teoksen esittely muodostavat kokonaisuuden, jonka tarkoituksena on tukea opiskelijaa tiedostamaan oppimisen eri vaiheet sisäistetyksi. Prosessin aikana ja kirjallisessa itsearvioinnissa pohditaan, mitä tanssiminen itselle merkitsee, miksi tanssii ja mitä haluaa tanssin kautta välittää. Itsearviointi, säännöllinen palaute omalta opettajalta ja ryhmältä sekä tanssillisen tehtävän arviointi liittyvät toisiinsa.

3.4 Tanssin lukiodiplomin arvosanojen kriteerit

Kriteerit on määritelty arvosanoille 10 (erinomainen), 8 (hyvä) ja 6 (kohtalainen). Arvosanojen 9 (kiitettävä) ja 7 (tydyttävä) kriteerit muodostetaan niiden pohjalta niin, että ne sisältävät asioita sekä yleisemmästä että alemmasta arvosanasta.

TANSSIJANA ESIINTYMISEN ARVIOINTIKRITEERIT

ARVIOINNIN KOHTEET

- Tanssijan suhde liikemateriaaliin: liikkeiden sisäistäminen, omakohtaisuus
- Tanssijan viestintäkyvyt: vuorovaikutus yleisöön ja toisiin tanssijoihin
- Kokonaisilmaisu: kehon potentiaalin nyansoitu käyttö, tulkinta ja eläytyminen

Arvosanan 10 (erinomainen) kriteerit

Esitys osoittaa monipuolisuutta ja laaja-alaisuutta tanssijana niin taidollisesti kuin ilmaisullisestikin. Tanssijalla on omakohtainen ja sisäistetty suhde liikekieleen sekä kyky kommunikoida ja välittää sanomansa. Tanssiminen on kehollisesti nyansoitua, tulkinnallisesti harjittua ja eläytyminen on syvällistä. Vuorovaikutus yleisön kanssa on teoksen idean kannalta tarkoituksenmukaista. Sooloesityksessä tanssija osoittaa vahvaa näyttämöllistä läsnäoloa, ryhmäteoksessa myös suhde toisiin tanssijoihin on herkästi havainnoivaa.

Arvosanan 8 (hyvä) kriteerit

Tanssillinen osaaminen on luontevaa ja sujuvaa. Tanssija on omaksunut liikekielen hyvin. Kokonaisilmaisu ja tulkinta sopivat valittuun tyyliin. Tanssijan vuorovaikutus muiden tanssijoiden sekä yleisön kanssa on luontevaa. Tanssijan työskentely on varmaa esiintymisen eri osa-alueilla.

Arvosanan 6 (kohtalainen) kriteerit

Tanssillinen osaaminen välittyy esityksestä. Tanssija suoriutuu esiintymistilanteesta ja pyrkii luomaan suhteen muihin tanssijoihin ja yleisöön.

KOREOGRAFIAN ARVIOINTIKRITEERIT

ARVIOINNIN KOHTEET

- Koreografinen idea (aihe) ja liikemateriaali (tyyli): liikemateriaalin valinta, omaperäisyys ja kehittäminen koreografisen idean kannalta
- Teoksen rakennetekijät: liikemateriaalin fraseeraus, laajemmat rakenteet ja kokonaisuusmuoto
- Teoksen äänimaailma: musiikki, äänet ja hiljaisuus
- Visualisointi: puvustus, esiintymisympäristö, maskeeraus, valaistus
- Yleisvaikutelma

Arvosanan 10 (erinomainen) kriteerit

Tekijä on selvästi luonut itse uutta liikemateriaalia, tekijän ”käsiä” erottuu. Liikemateriaali on idean kannalta tarkoituksenmukaista ja sen käsittely osoittaa opiskelijan hallitsevan koreografisen luomisen eri mahdollisuuksia. Teoksen rakenne on dramaturgisesti jännittävä ja tukee koreografisen idean välittymistä. Teoksen visuaalinen ilme ja äänimaailma on huolellisesti suunniteltu.

Arvosanan 8 (hyvä) kriteerit

Tekijä on onnistunut luomaan eheän kokonaisuuden, jonka eri osa-alueet tukevat koreografisen idean välittymistä. Teoksen rakenne on selkeä ja pitää yllä katsojan mielenkiinnon. Äänimaailma ja visualisointi tukevat teosta. Kokonaisuus on tasapainoinen.

Arvosanan 6 (kohtalainen) kriteerit

Teoksen koreografinen idea on havaittavissa. Työ on harjoitettu valmiiksi. Liikemateriaali on pääosin tavanomaista ja tuttua. Teoksen rakenne on ratkaisultaan yksipuolinen. Visualisointi ja äänimaailma on otettu teoksessa huomioon. Esitys muodostaa kokonaisuuden.

TUTKIELMAN ARVIOINTIKRITEERIT

ARVIOINNIN KOHTEET

- Aiheen käsittely ja kehittäminen: sisällöllinen asiantuntemus, perustelut, kiinnostavuus, johdonmukaisuus
- Kielellinen taso: kielen oikeellisuus ja vivahteikkaus; työn rakenne
- Lähdemateriaalin asianmukainen käyttö
- Ulkoasu: visuaalisuus ja viimeistely

Arvosanan 10 (erinomainen) kriteerit

Tutkielman aihetta on kehitelty johdonmukaisesti ja kiinnostavasti. Opiskelija on tutkinut ja pohtinut aihettaan monipuolisesti. Työssä näkyy oma ajattelu ja omakohtainen pohdinta. Henkilökohtaisia kokemuksia ja mielipiteitä on tuotu esille ja perustelut ovat vakuuttavia. Väitteet on perusteltu asianmukaisesti. Argumentointi on selkeää. Työssä näkyy luova ja kriittinen ajattelu. Kielellinen taso on erinomainen. Työ on jäsennelty ja otsikoitu selkeästi. Lähteitä on käytetty tarkoituksenmukaisesti ja luotettavasti. Ulkoasu on huoliteltu ja visuaalista materiaalia on käytetty kiinnostavasti.

Arvosanan 8 (hyvä) kriteerit

Tutkielman aihetta on käsitelty johdonmukaisesti ja kiinnostavasti. Aiheeseen on paneuduttu huolellisesti. Oma ajattelu on tuotu esille, kirjoituksessa näkyy henkilökohtainen taso. Kieliasu on oikeakielistä ja hyvin luettavaa. Työn jäsentely ja otsikointi ovat selkeitä. Lähteiden käyttö tukee aiheen käsittelyä. Työn ulkoasu on huolellinen, ja visuaalista materiaalia on käytetty tarkoituksenmukaisesti.

Arvosanan 6 (kohtalainen) kriteerit

Tutkielman aihe on selkeä. Oma ajattelu, henkilökohtaisia kokemuksia ja mielipiteitä on tuotu esille. Tutkielman kieli ja ulkoasu ovat asiallisia. Lähteitä on käytetty yksipuolisesti.

3.5 Tanssin lukiodiplomitodistus

Tanssin lukiodiplomitodistuksen etusivulle merkitään seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän lukiokoulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- oppilaitoksen nimi
- opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- oppiaine tai vastaava, jonka lukiodiplomitodistuksesta on kyse
- arvosana
- lukiodiplomiaineessa suoritettujen opintopisteiden määrä mukaan lukien lukiodiplomiopintojakso
- paikkakunta, todistuksen päivämäärä (sama kuin lukion päättötodistuksen päivämäärä) ja
- rehtorin allekirjoitus
- arvosana-asteikko.

Tanssin lukiodiplomitodistuksen kääntöpuolelle merkitään seuraavat tiedot:

- Tanssin lukiodiplomin osat
- Tanssin lukiodiplomin arvosanan kriteerit arvosanoille 10 (erinomainen), 8 (hyvä) ja 6 (kohtalainen).

Verkkajulkaisu
ISBN 978-952-13-6804-2
ISSN 1798-8888